

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29C/243/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116225014
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8116225014.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobcu: TATRAN Prešov, spol. s r.o., Hollého 3, 080 01 Prešov, IČO: 36 475 807, zast. JUDr. Branislavom Kahancom, advokátom, so sídlom Vajanského 33, 080 01 Prešov proti žalovanému: G. X., D.. XX.X.XXXX, N. T. XXX, XXX XX T., zast. JUDr. Katarínou Habiňákovou, advokátkou, so sídlom Štúrova 20, 040 01 Košice, o neúčinnosť kúpnej zmluvy, takto

rozhodol:

I. U r č u j e, že kúpna zmluva uzatvorená medzi L.. G. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX, XXX XX T., Ž. X., rod. W., nar. XX.X.XXXX, bytom T. XXX, XXX XX T. ako predávajúcimi a žalovaným G. X., nar. XX.X.XXXX, bytom T. XXX, XXX XX T. ako kupujúcim, vklad ktorej bol povolený Okresným úradom Prešov - katastrálnym odborom pod S., na základe ktorej došlo k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v katastrálnom území T., t.č. zapísanej na LV č. XXX ako parcela CKN č. XXX/X o výmere 961 m² - trvalé trávne porasty je v rozsahu spoluvlastníckeho podielu L.. G. X., nar. XX.XX.XXXX a to 1/2 voči žalobcovi právne neúčinná.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Nárok na náhradu trov konania stranám sporu n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou doručenou súdu dňa 5.12.2016 sa domáhal určenia neúčinnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi žalovaným ako kupujúcim a jeho rodičmi ako predávajúcimi k parc. reg. Y.-G. XXX/X o výmere 961 m² zapísaných na LV č. XXX, k. ú. T., ktorej vklad bol povolený Okresným úradom v Prešove, katastrálnym odborom poč č. V XXXX/XXXX.

2. V žalobe poukázal nato, že je veriteľom otca žalovaného na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu v Prešove zo dňa 11.12.2013 pod sp. zn. 11C/9/2013, ktorý nadobudol právoplatnosť 30.3.2015, ktorým bol zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 24 957,04 € vrátane trov konania. Už v priebehu súdneho konania podal žalobca návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by sa zakázalo otcovi žalovaného nakladať s nehnuteľnosťami špecifikovanými v návrhu.

3. Dňa 24.4.2013 súd prvej inštancie vydal uznesenie, ktorým zakázal otcovi žalovaného scudziť alebo inak nakladať s nehnuteľnosťami, medzi inými aj s predmetnou parc. č. Y.-G. XXX/X, vedenej na LV č. XXX, k. ú. T..

4. Odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie uznesením zo dňa 11.10.2013, avšak iba čiastočne, čo do zákazu darovať nehnuteľnosti. Uvedené uznesenie bolo aj zapísané v katastri nehnuteľností.

5. Napriek právoplatnému rozsudku OS Prešov pod sp. zn. 11C/9/2013 otec žalovaného spolu s manželkou previedli na žalovaného kúpnu zmluvou nehnuteľnosť vedenú na LV č. XXX, k. ú. T., čím boli splnené podmienky pre vyslovenie odporovateľnosti právneho úkonu v zmysle ustanovenia § 42a a nasl. Občianskeho zákonníka.

6. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe uviedol, že žiada žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Predmetný pozemok bol prevedený do jeho výlučného vlastníctva za trhovú cenu, ktorú rodičom vyplatil v hotovosti s tým, že dôvodom uvedeného prevodu bolo usporiadanie vlastníckych vzťahov medzi deťmi pre existenciu nemanželskej dcéry jeho otca. Pri prevode sa otca pýtal, či má nejaké podližnosti, ktorý mu oznámil, že existujú voči nemu splatné pohľadávky, ale tieto dokáže uhradiť. Zároveň k naplneniu znakov odporovateľného právneho úkonu dochádza iba za predpokladu preukázania, že došlo k ukráteniu veriteľa. K naplneniu uvedeného predpokladu odporovateľnosti právneho úkonu však nedochádza v prípade tzv. ekvivalentných právnych úkonov. O ukracujúci právny úkon nejde, ak dlžník dostal od nadobúdateľa za prevedené veci, práva alebo iné majetkové hodnoty skutočne ich obvyklú cenu alebo mu za ne bola inak poskytnutá primeraná rovnocenná náhrada. Rozhodným okamihom pre posúdenie ekvivalentnosti prevodu dlžníkových vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt je jeho účinnosť; pri nehnuteľnostiach zapísaných do katastra nehnuteľností je ním deň, ku ktorému nastali účinky vkladu do katastra nehnuteľností (rozhodnutie NS ČR zo dňa 12.6.2008 pod sp. zn. 21Cdo/4333/2007). Súčasne poukázal nato, že jeho otec v rozhodnom období disponoval aj ďalším majetkom, konkrétne obchodnými podielmi v obchodnej spoločnosti Rabeno, s.r.o., ktorého hodnota postačovala na úhradu pohľadávky žalobcu.

7. Súd na základe skutkových tvrdení žalobcu, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením kúpnej zmluvy, vyšetrovacieho spisu ČVS: P.-XXX/KA-A.-XXXX, exekučného spisu Ex 405/2015, znaleckého posudku č. 29/2020, obsahom spisu sp. zn. 11C/9/2013, ako aj ďalším spisovým materiálom zistil tento skutkový stav:

8. Rozsudkom OS Prešov pod sp. zn. 11C/9/2013 zo dňa 11.12.2013 bola otcovi žalovaného uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 24 957,04 €, ako aj trovy konania 2 524,17 € na účet právneho zástupcu žalobcu v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 30.3.2015.

9. Otec žalovaného spolu s manželkou ako predávajúci a žalovaný ako kupujúci dňa 12.5.2015 uzatvorili kúpnu zmluvu v predmete prevodu vlastníckeho práva k parc. reg. č. Y.-G. XXX/X - trvalé trávne porasty o výmere 961 m² vedenej na LV č. XXX, k. ú. T. za dohodnutú kúpnu cenu vo výške 3 000 €. Podľa bodu II. zmluvy kupujúci dohodnutú kúpnu cenu zaplatil predávajúcim v hotovosti pri podpísaní uvedenej kúpnej zmluvy.

10. Vklad vlastníckeho práva na základe predmetnej kúpnej zmluvy bol povolený rozhodnutím Okresného úradu Prešov, katastrálny odbor dňa 15.6.2015 pod č. vkladu S. XXXX/XXXX.

11. Žalobca dňa 29.5.2015 doručil Exekútorскому úradu Mgr. MVDr. A. G. pod Ex 405/2015 návrh na vykonanie exekúcie na základe právoplatného rozsudku OS Prešov zo dňa 11.12.2013 pod sp. zn. 11C/9/2013 voči otcovi žalovaného.

12. Z obsahu exekučného spisu vyplýva, že otec žalovaného pri preverovaní majetkových pomerov už nevlastnil žiaden nehnuteľný majetok na území Slovenskej republiky. Vlastnil motorové vozidlo Hyundai Teracan, rok výroby 2003, ktoré je blokováné úverovou zmluvou zo dňa 11.2.2015 v centrálnom registri záložných práv. Ďalej vlastnil motocykel Simson, rok výroby 1987 a prívos Unicol, rok výroby 2009, ktorých prípadný predaj je ekonomicky neefektívny. Má vedený účet v Slovenskej sporiteľni so zostatkom 17,24 € bez pohybov na účte a je poberateľom starobného dôchodku vo výške 722,10 €, z ktorého sa vykonávajú zrážky vo výške 325,92 €. Podľa oznámenia Sociálnej poisťovne s poukazom na vykonávané zrážky z príjmu povinného táto nevie ani približne určiť termín začatia vykonávania zrážok na úhradu pohľadávky žalobcu. Súdny exekútor súčasne žalobcu upozornil, že povinný v roku 2015 realizoval prevody nehnuteľností vo svojom vlastníctve a teda aj žalobca má k dispozícii žalobu o odporovateľnosť právnych úkonov.

13. Z predloženého vyšetrovacieho spisu ďalej súd zistil, že otec žalovaného spolu so svojou manželkou okrem predmetnej zmluvy dňa 13.1.2015 uzatvorili aj kúpnu zmluvu v predmete prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vedeným na LV č. XXX a XXX, k. ú. T. za dohodnutú kúpnu cenu 15 000 €.

14. Okresný úrad Prešov, katastrálny odbor rozhodnutím zo dňa 9.2.2015 povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe uvedenej kúpnej zmluvy pod č. vkladu S. XXX/XXXX.

15. Súčasťou vyšetrovacieho spisu bolo aj upovedomenie o spôsobe vykonávania exekúcie, príkaz na začatie exekúcie a exekučný príkaz z júna roku 2015 vydaných Exekútorským úradom Prešov, JUDr. F. B. pod Ex 483/2015 pre pohľadávku oprávneného A. M. voči otcovi žalovaného vo výške 30 000 €, v predmete vykonania exekúcie postihnutím obchodného podielu povinného v obchodnej spoločnosti Rabeno, s.r.o. so sídlom Hollého 3 v Prešove, ktorým bola obchodnej spoločnosti uložená povinnosť poukázať peňažné prostriedky zodpovedajúce vyrovnávaciemu podielu alebo podielu povinného na likvidačnom zostatku, ak je obchodná spoločnosť v likvidácii na účet exekútorského úradu.

16. Z predloženého výpisu z obchodného registra súd prvej inštancie zistil, že postavenie otca žalovaného ako spoločníka obchodnej spoločnosti Rabeno, s.r.o. zaniklo k 9.8.2015.

17. Voči otcovi žalovanému bolo dňa 24.4.2017 OR PZ pod č. ČVS: P.-XXX/KA-A.-XXXX vydané uznesenie o začatí trestného stíhania pre prečin poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona z dôvodu, že kúpnu cenu, ktorú získal na základe vyššie uvedených kúpnych zmlúv nepoužil na úhradu dlhu voči žalobcovi napriek vedomosti o existencii právoplatného exekučného titulu, čím spôsobil žalobcovi ako veriteľovi škodu vo výške 9 000 €.

18. V priebehu trestného stíhania bol vypracovaný znalecký posudok Ing. O. B. č. 9/2017, zo záverov ktorého vyplýva, že v čase prevodu parc. č. XXX vedenej na LV č. XXX, k. ú. T., bola jej všeobecná hodnota vo výške 3 517,26 €.

19. Súčasťou vyšetrovacieho spisu je aj znalecký posudok č. 13/2013, zo záverov ktorého vyplýva, že všeobecná hodnota predmetného pozemku ku dňu vypracovania znaleckého posudku bola vo výške 7 457,36 €.

20. Žalovaný v priebehu súdneho konania predložil znalecký posudok č. 29/2020 vypracovaný L. O. S., ktorým bola určená všeobecná hodnota predmetného pozemku metódou polohovej diferenciácie vo výške 3 140 €. Prílohou znaleckého posudku bolo aj stanovisko Obecného úradu Fulianka zo dňa 15.1.2020, z ktorého vyplýva, že v súčasnosti k tejto parcele nejestvuje prístupová komunikácia, resp. ani nie je vydané právoplatné územné rozhodnutie, či stavebné povolenie na prístupovú komunikáciu, a preto nie je tam možné realizovať výstavbu rodinného domu.

21. Súd I. inštancie rozsudkom zo dňa 12.02.2020 žalobu zamietol a priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

22. V závere konštatoval, že výsledky vykonaného dokazovania preukazujú priamy úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa vzhľadom na krátke časové hľadisko medzi právoplatnosťou rozsudku OS Prešov pod sp.zn. 11C/9/2013 dňa 30.03.2015 a uzatvorením kúpnej zmluvy v predmete prevodu vlastníckeho práva k predmetnému pozemku dňa 12.05.2015. Uvedený prevod vlastníckeho práva otec žalovaného zrealizoval napriek vedomosti, že už nedisponuje iným majetkom postihnuteľným exekúciou.

23. Žalovaný ďalej namietal, že uzavretím predmetnej kúpnej zmluvy nedošlo k ukráteniu žalobcu ako veriteľa, keďže táto spĺňa charakter tzv. ekvivalentného právneho úkonu. Súd I. inštancie s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania dospel k jednoznačnému záveru, že sporná kúpna zmluva spĺňa náležitosti tzv. ekvivalentného právneho úkonu, keďže dlžník žalobcu za prevod nehnuteľnosti obdržal jej obvyklú cenu zodpovedajúcu všeobecnej hodnote majetku.

24. Aj zo záverov znaleckého posudku č. 9/2017 vypracovaného Ing. O. B. v trestnom konaní vedenom voči otcovi žalovaného vyplýva, že všeobecná hodnota sporného pozemku ku dňu jeho prevodu bola vo výške 3 517,26 €.

25. Žalovaný súdu predložil znalecký posudok č. 29/2020 vypracovaný Ing. O. S., z ktorého síce nie je možné zistiť, či všeobecná hodnota predmetného pozemku bola zisťovaná ku dňu jeho prevodu, avšak cena ním určená na sumu 3 140 € je porovnateľná s výškou kúpnej ceny dohodnutej v spornej kúpnej zmluve, ako aj so znaleckým posudkom č. 9/2017 vypracovaným v rámci trestného konania.

Zároveň jeho prílohou bolo vyvrátené tvrdenie žalobcu o jeho vyššej obvyklej cene s poukazom, že ide o pozemok určený na výstavbu rodinného domu. Podľa stanoviska Obecného úradu Fulianka zo dňa 15.1.2020 k predmetnému pozemku nie je vybudovaná prístupová komunikácia; nebolo vydané územné rozhodnutie ani stavebné povolenie na prístupovú komunikáciu, a preto na uvedenom pozemku nie je možné realizovať výstavbu rodinného domu.

26. Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 29.4.2021 pod sp.zn. 17Co/30/2020 rozsudok súdu I. inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

27. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vzhľadom na odvolacie námietky žalobcu a na skutkové okolnosti, ktoré majú podstatný vplyv na ustálenie skutkového stavu a ktoré prvoinštančný súd považoval za nemajúce vplyv na ustálenie skutkového stavu, nepostupoval súd I. inštancie správne.

28. Ekvivalentný právny úkon je iba vtedy ekvivalentný, ak za prevedené veci, teda za prevedený pozemok dlžník reálne dostane obvyklú cenu, alebo rovnocennú náhradu. Ekvivalentnosť takéhoto plnenia musí byť vždy bezpečne preukázaná. Okrem toho, že právny úkon musí mať ekvivalentný charakter, ekvivalencia musí byť reálna, teda musí ísť o reálne ekvivalentný právny úkon, kde sa vyjadruje akcent na to, aby protihodnotou bolo skutočne rovnocenné plnenie.

29. Prvoinštančný súd mal k dispozícii niekoľko ocenení predmetu predajnokúpnej zmluvy a to parcely CKN XXX/X. Je potrebné poukázať na to, že v roku 2013 bol vypracovaný znalecký posudok Ing. Mohlerom, kde táto nehnuteľnosť bola oceňovaná k 3.2.2013 na sumu 7.457,36 EUR. Tento posudok bol vypracovaný približne 2 roky pred uzatvorením kúpnej zmluvy. V rámci trestného konania bol vypracovaný ďalší znalecký posudok č. 9/2017, ktorý ustálil cenu nehnuteľnosti k 12.5.2015 na sumu 3.517,26 EUR. Aj túto okolnosť je potrebné vyhodnotiť, keď opäť dvaja znalci v tak krátkom časovom rozmedzí vypracovali znalecký posudok na ocenenie nehnuteľnosti, kde druhý posudok je o polovicu nižší, než skorší znalecký posudok. Navyše vo vzťahu ku predajnokúpnej zmluve dohodnutej v zmluve medzi zmluvnými stranami suma určená znalcom Ing. Gmitrom je tak ako namietal žalobca takmer o viac ako 17 % nižšia. Je potrebné vyhodnotiť, či tak vysoký percentuálny rozdiel v ocenení nehnuteľností zodpovedá princípu ekvivalentného právneho úkonu.

30. Okrem toho, prvoinštančný súd nedal odpovede na nominálne hľadisko ocenenia nehnuteľnosti, keď nie je jednoznačne odvoditeľná reálne ekvivalencia sporného právneho úkonu.

31. Odvolací súd sa ďalej stotožňuje s námietkou žalobcu, ktorá spočíva v tom, že aj napriek tomu, že by bol právny úkon aj reálne ekvivalentný, môže byť odporovateľný, keďže prvoinštančný súd zistil, že v čase prevodu pozemku dlžník veriteľa už nevlastní žiaden iný majetok, čo vyplýva z pripojeného exekútorskeho spisu.

32. Prvoinštančný súd nevyhodnotil, či predajom tohto pozemku sa zmenila skladba majetku dlžníka a či takýto majetok vyjadrený vo financiách lepšie zabezpečí uspokojenie práv dlžníka, než majetok naturálnej forme, ktorá má trvácnejšiu hodnotu. Prvoinštančný súd nezohľadnil, či veriteľ bol zo získaného plnenia dlžníkom uspokojený čo i len čiastočne, resp. či uvedené finančné prostriedky boli použité na iný účel.

33. Žalobca uviedol, že predmetná parcela sa nachádza na území, ktorá bola určená na individuálnu bytovú výstavbu, čo nesporne vyplýva z predloženého územného plánu obce spolu s jednotlivými výkresmi z júla roku 2014. Daná lokalita bola už v roku 2014 navrhovaná na individuálnu bytovú výstavbu, čo nesporne vyplýva z textovej časti územného plánu. O tom, že daná lokalita bola určená na rozvoj bývania svedčí aj príloha územného plánu obce Fulianka s názvom súborné stanovisko pre vypracovanie návrhu územného plánu obce Fulianka. Samotná skutočnosť, že k spornej parcele nie je vybudovaná prístupová komunikácia, resp. nebolo vydané územné rozhodnutie ani stavebné povolenie nemá vplyv na jej určenie ako pozemku určeného na individuálnu bytovú výstavbu.

34. V súvislosti s odhadnou cenou podľa znaleckého posudku č. 29/2020, ktorý predložil žalovaný je potrebné uviesť, že tento posudzoval všeobecnú hodnotu predmetnej nehnuteľnosti k 12.02.2020 a teda neposudzoval ekvivalentnosť ku dňu, kedy nastali účinky vkladu vlastníckeho práva.

35. S prihliadnutím na vyššie uvedené je ale podľa názoru žalobcu správnosť predmetného znaleckého posudku znížená, keďže trend narastajúcich cien na trhu vylučuje, aby bola všeobecná hodnota tejto parcely tak v roku 2015, ako aj v roku 2020 v zásade nemenná.

36. Súd oboznámil obsah spisu 8C/40/2018 v predmete konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva pozemku parcely registra E evidovanej na mape určeného operátu pod KN č. XXX orná pôda o výmere 1764 m² v katastrálnom území T. vedeného na LV č. XXX. Z predloženého spisu vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 15.02.2019 bolo zrušené podielové spoluvlastníctvo k uvedenej parcele; táto bola prikázaná do výlučného vlastníctva žalobcu s povinnosťou

vyplatiť žalovanému náhradu za jeho spoluvlastnícky podiel vo výške 4.410 EUR. V tomto prípade výška náhrady za spoluvlastnícky podiel bola určená výlučne na základe návrhu žalobcu bez existencie akéhokoľvek odborného stanoviska o výške všeobecnej hodnoty uvedenej parcely s poukazom na procesnú pasivitu žalovaného.

37. Svedok G. X. vo svojej výpovedi uviedol, že kúpnu cenu ktorú obdržal na základe predmetnej kúpnej zmluvy použil na úhradu nákladov za právne služby a finančné vyporiadanie s dcérou v súvislosti so spoločnými investíciami na stavbe dvojdomu.

38. Žalovaný ďalej uviedol, že žalobca sa môže domáhať neúčinnosti predmetného právneho úkonu iba v rozsahu spoluvlastníckeho podielu jeho dlžníka v postavení predávajúceho.

39. Z predmetnej kúpnej zmluvy síce vyplýva, že nehnuteľnosť ku ktorej bol realizovaný prevod vlastníckeho práva je v bezpodielovom spoluvlastníctve predávajúcich, čo však nezodpovedalo skutočnosti, keďže ich bezpodielové spoluvlastníctvo bolo zrušené rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 12.12.2001 pod sp.zn. 8C/166/00 s dátumom právoplatnosti 26.02.2002.

40. Pokiaľ bezpodielové spoluvlastníctvo predávajúcich podľa § 149 ods. 4 OZ nebolo vyporiadané dohodou, alebo nebol podaný návrh na jeho vyporiadanie rozhodnutím súdu najneskôr v lehote 3 rokov od zániku BSM, potom platí, že nehnuteľnosti sú v ich podielovom spoluvlastníctve a podiely majú rovnaké.

41. Nakoľko predávajúci svoje bezpodielové spoluvlastníctvo nevyporiadali dohodou a ani nepodali návrh na jeho vyporiadanie rozhodnutím súdu v lehote 3 rokov od právoplatnosti rozsudku o zrušení BSM, potom platí, že nehnuteľnosť ku ktorej bol realizovaný prevod vlastníckeho práva spornou kúpnu zmluvou, mali v podielovom spoluvlastníctve každý v podiele 1. Potom žalobca môže úspešne odporovať predmetnú kúpnu zmluvu iba v rozsahu spoluvlastníckeho podielu svojho dlžníka, teda G. X. staršieho.

42. Podľa § 42a ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, veriteľ sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkove právne úkony podľa odsekov 2 až 5, ak ukracujú uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky, sú voči nemu právne neúčinné. Toto právo má veriteľ aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu už vymáhateľný alebo ak už bol uspokojený. Odporovať možno právnenému úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy, a právnenému úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi (§ 116 a 117 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>>) alebo ktoré dlžník urobil v uvedenom čase v prospech týchto osôb s výnimkou prípadu, keď druhá strana vtedy dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa aj pri náležitej starostlivosti nemohla poznať. Odporovať možno tiež právnenému úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a a) osobou jemu blízkou (§ 116 a 117 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>>), b) právnickou osobou, v ktorej má dlžník alebo osoba uvedená v písmene a) majetkovú účasť aspoň 10 % v čase, keď sa uskutočňuje tento právny úkon, c) právnickou osobou, v ktorej je dlžník alebo osoba uvedená v písmene a) štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, prokuristom alebo likvidátorom, d) právnickou osobou, v ktorej má osoba uvedená v písmene c) majetkovú účasť aspoň 34 % v čase, keď sa uskutočňuje tento právny úkon, alebo ktorý dlžník urobil v uvedenom čase v prospech osôb uvedených v písmenách a), b), c) alebo d); to však neplatí, ak druhá strana preukáže, že nemohla ani pri náležitej starostlivosti poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa.

43. Podľa § 42b ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, právo odporovať právnym úkonom môže uplatniť veriteľ žalobou. Právo odporovať právnenému úkonu sa uplatňuje proti tomu, kto mal z odporovateľného právneho úkonu dlžníka prospech. Právo odporovať právnenému úkonu možno uplatniť nielen proti osobám, ktoré s dlžníkom dojednali odporovateľný právny úkon, ale aj proti ich dedičom alebo právnym nástupcom; proti tretím osobám len vtedy, ak im boli známe okolnosti odôvodňujúce odporovateľnosť právnenému úkonu proti ich predchodcovi. Právny úkon, ktorému veriteľ s úspechom odporoval, je právne neúčinný a veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku; ak to nie je možné, má právo na náhradu voči tomu, kto mal z tohto úkonu prospech.

44. Podľa § 116 Občianskeho zákonníka, blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

45. Podľa § 117 Občianskeho zákonníka, stupeň príbuzenstva dvoch osôb sa určuje podľa počtu zrodení, ktorými v priamom rade pochádza jedna od druhej a v pobočnom rade obidve od najbližšieho spoločného predka.

46. Podľa § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, Ak do troch rokov od zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov nedošlo k jeho vyporiadaniu dohodou alebo ak bezpodielové spoluvlastníctvo

manželov nebolo na návrh podaný do troch rokov od jeho zániku vyporiadané rozhodnutím súdu, platí, pokiaľ ide o hnutelné veci, že sa manželia vyporiadali podľa stavu, v akom každý z nich veci z bezpodielového spoluvlastníctva pre potrebu svoju, svojej rodiny a domácnosti výlučne ako vlastníci užíva. O ostatných hnutelných veciach a o nehnuteľných veciach platí, že sú v podielovom spoluvlastníctve a že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké. To isté platí primerane o ostatných majetkových právach, ktoré sú pre manželov spoločné.

47. Účelom odporovateľnosti ako inštitútu občianskeho práva je zabrániť nepoctivým úkonom dlžníka, ktorými znižuje svoj majetok na úkor veriteľa. Podstatou odporovateľnosti je neúčinnosť právneho úkonu voči určitej osobe, ktorá znamená, že veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z predmetu odporovaného právneho úkonu tak, ako by k tomu úkonu vôbec nedošlo.

48. Podstatné je, že ide o taký právny úkon, ktorým sa zhoršuje možnosť veriteľa na uspokojenie jeho pohľadávky, teda nemusí ísť o úkony, ktorými dochádza k scudzeniu majetku dlžníka, stačí, že tieto úkony znižujú majetkovú podstatu dlžníka na úkor veriteľa.

49. Odporovať je možné len úkonom dlžníka, pretože iba tento môže ukrátiť nároky veriteľa. Ak iná osoba než dlžník urobí úkon, ktorým by sa ukrátili práva veriteľa, nemá to už za následok vznik odporovateľnosti.

50. Z rozsudku OS Prešov zo dňa 11.12.2013 pod sp. zn. 11C/9/2013, ktorý nadobudol právoplatnosť 30.3.2015 nesporne vyplýva, že žalobca má voči otcovi žalovaného vymáhateľnú pohľadávku.

51. S poukazom na ust. § 42a Občianskeho zákonníka je nesporné, že otec žalovaného ako dlžník urobil v posledných 3 rokoch právny úkon, ktorý ukracuje uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky žalobcu.

52. Výsledky vykonaného dokazovania preukazujú priamy úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa vzhľadom na krátke časové hľadisko medzi právoplatnosťou rozsudku OS Prešov pod sp. zn. 11C/9/2013 dňa 30.3.2015 a uzatvorením kúpnej zmluvy v predmete prevodu vlastníckeho práva k predmetnému pozemku dňa 12.5.2015. Uvedený prevod vlastníckeho práva otec žalovaného zrealizoval napriek vedomosti, že už nedisponuje iným majetkom postihnuteľným exekúciou. Ešte v januári 2015 totiž uzatvoril so žalovaným kúpnu zmluvu v predmete prevodu svojho vlastníckeho práva aj k ďalším nehnuteľnostiam v jeho bezpodielovom spoluvlastníctve vedených na LV č. XXX a XXX v k. ú. T..

53. Otec žalovaného ako dlžník v rozhodnom období nedisponoval iným hnutelným, resp. nehnuteľným majetkom, ktorý by umožňoval uspokojenie pohľadávky žalobcu v plnom rozsahu. V rozhodnom období síce bol vlastníkom motorového vozidla, ktoré však bolo blokovávané úverovou zmluvou, zároveň vlastnil motocykel Simson a prívies Unikol, ktorých prípadný predaj vzhľadom na rok výroby by bol ekonomicky neefektívny. V Slovenskej sporiteľni mal vedený účet so zostatkom 17,24 € a z poberaného starobného dôchodku sú mu vykonávané zrážky v celkovej výške 325,92 € s tým, že podľa oznámenia Sociálnej poisťovne na základe pohľadávky žalobcu nie je možné určiť ani približný termín začatia vykonávania zrážok. Neobstojí tvrdenie žalovaného, že pohľadávka žalobcu mohla byť uspokojená postihnutím obchodného podielu jeho otca v obchodnej spoločnosti Rabeno, s.r.o. Z predloženého vyšetrovacieho spisu totižto vyplýva, že už v júni 2015 bol uvedený obchodný podiel otca žalovaného speňažený v rámci exekučného konania vedeného Exekútorským úradom JUDr. Richarda Gibartiho v Prešove pod Ex 483/2015.

54. Vzhľadom na skutočnosť, že odporovateľnosťou napádaný právny úkon bol uzatvorený medzi dlžníkom a osobou blízkou v zmysle ust. § 42a ods. 3 Občianskeho zákonníka, sa úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa predpokladá a blízke osoby sú povinné preukázať, že úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa nemohli v dobe urobenia odporovateľného právneho úkonu aj pri vyvinutí náležitej starostlivosti rozpoznať. Podmienkou úspešnej obrany osoby blízkej dlžníkovi je nielen tvrdenie, že o úmysle dlžníka ukrátiť odporovaným právnym úkonom veriteľa nevedela ani vedieť nemohla, ale aj v preukázaní toho, že o tomto úmysle nevedela a ani vedieť nemohla napriek vynaloženiu náležitej starostlivosti. Vynaloženie náležitej starostlivosti predpokladá, že osoba blízka dlžníkovi vykonala s ohľadom na okolnosti prípadu a s prihliadnutím na obsah právneho úkonu dlžníka takú činnosť (aktivitu), aby úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa, ktorý tu v dobe odporovaného právneho úkonu musel byť v ich výsledku spoznala. Nie je pritom významné, či dlžník týmto právnym úkonom si plnil svoj morálny alebo právny záväzok (rozsudok NS ČR pod sp. zn. 21Cdo/1290/2001 zo dňa 7.5.2002 a pod sp. zn. 21Cdo/1912/2000 zo

dňa 23.5.2011). V tomto prípade sa súd prvej inštancie pridrižiava svojho stanoviska realizovaného ešte v rámci predbežného právneho posúdenia veci podľa § 181 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého už samotná existencia poznámky o zápise predbežného opatrenia v konaní pod sp. zn. 11C/9/2013, ktorá figurovala ešte v zmysle zabezpečeného výpisu LV k predmetnej parcele k 15.10.2019 vyvracia tvrdenie žalovaného, že nemal vedomosť o existencii dlhov svojho otca, ako aj jeho schopnosti predmetnú pohľadávku splatiť. Vykonaným dokazovaním bolo nesporne preukázané, že pred uzatvorením uvedenej kúpnej zmluvy uzatvoril s rodičmi ďalšiu kúpnu zmluvu v predmete prevodu ich vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam patriacich do ich bezpodielového vlastníctva, ktoré ešte mohli byť postihnuté exekúciou za účelom uspokojenia pohľadávky žalobcu, pričom jeho otec už inými nehnuteľnosťami nedisponoval.

55. Žalovaný ďalej namietal, že uzavretím predmetnej kúpnej zmluvy nedošlo k ukráteniu žalobcu ako veriteľa, keďže táto spĺňa charakter tzv. ekvivalentného právneho úkonu.

56. Súd pri posúdení tvrdenia ekvivalentnosti právneho úkonu vychádzal z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.11.2020 pod sp.zn. 4Cdo/208/2019.

57. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vyplýva, že odporovateľnými právnymi úkonmi sú také právne úkony, ktoré ukracujú uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa a sú dlžníkom urobené s takýmto ukracujúcim úmyslom. Z účelu právneho inštitútu odporovateľnosti ani z doslovného znenia zákonnej úpravy podľa názoru dovolacieho súdu ale nevyplýva, že úspešne odporovať možno iba tým právnym úkonom, ktorými sa objektívne znižuje dlžníkov majetok, čiže iba neekvivalentným právnym úkonom za ktoré nebola dlžníkovi poskytnutá rovnocenná náhrada. Ust. § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka výslovne vymedzuje len, že veriteľ sa môže domáhať odporovateľnosti právnych úkonov, ak ukracujú uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky. To teda znamená, že pre úspešné odporovanie je rozhodná tá skutočnosť, či odporovateľným právnym úkonom došlo k ukráteniu uspokojenia veriteľov pohľadávky tak, že sa mu odňala možnosť reálne dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky, alebo aspoň jej časti z majetkovej sféry dlžníka, hoci nebyť tohto úkonu, z majetkovej sféry dlžníka by sa uspokojil a nie skutočnosť, či sa dlžník zbavil svojho majetku za hodnotu ekvivalentnú alebo nižšiu; touto skutočnosťou sa zákon pri vymedzovaní predpokladov odporovateľnosti nezaobrá. Z uvedeného vyplýva, že ukrátenie veriteľa sa má posudzovať z hľadiska postavenia veriteľa, a nie zmenšenia majetku dlžníka. Je síce potrebné prisvedčiť, že v praxi k ukráteniu uspokojenia veriteľov pohľadávky dochádza vo väčšine prípadov práve vtedy, keď sa dlžník zbavuje svojho majetku bez primeraného protiplnenia, avšak tento výsledok je skôr výsledkom následného empirického poznania.

58. V prospech názoru, že ekvivalentným právnym úkonom nemožno úspešne odporovať sa argumentuje aj tým, že pri takýchto úkonoch chýba ukracujúci úmysel, pretože ich realizáciou sa mení len štruktúra dlžníkovho majetku, ale nie jeho celková hodnota a tak nemožno uzavrieť, že by sa nimi samotnými ukracovalo uspokojenie vymáhateľnej veriteľovej pohľadávky. Takýto názor ak sa ale paušalizuje podľa dovolacieho súdu prehlíada ekonomické súvislosti, nechráni legitímne záujmy veriteľov a dlžníkom umožňuje veriteľov rôznymi sofistickovanými spôsobmi ukracovať a preto ho nemožno považovať za správny. Ukracujúci úmysel je potrebné skúmať vždy osobitne s ohľadom na konkrétne okolnosti každej prejednávanej veci a záver, že pri ekvivalentných právnych úkonoch je ukracujúci úmysel automatický z povahy veci vylúčený treba považovať za prehnane formalistický. Aj ekvivalentný právny úkon môže byť uskutočnený s ukracujúcim úmyslom. Ním samotným k ukráteniu veriteľa ako právom reprobovanému následku ešte nemusí dôjsť, ale môže ho zakladať, alebo k nemu prispievať a zavŕši sa až vykonaním následného právneho úkonu.

59. So zreteľom na prezentovaný jazykový a teleologický výklad predmetných ustanovení dovolací súd zastáva názor, že objektívne zmenšenie dlžníkovho majetku ako dôsledok odporovateľného právneho úkonu nie je skutočnosťou rozhodujúcou pre úspešné uplatnenie odporového práva veriteľom a zároveň dodáva, že rovnaký názor je presadzovaný aj v súčasnej občiansko-právnej doktríne.

60. Súčasná občiansko-právna doktrína uvádza, že pri odporovateľnosti právnych úkonov nie je významné, či dlžník scudzil vec za protihodnotu ekvivalentnú alebo nižšiu, ale či sa veriteľ môže na protihodnote uspokojiť rovnako dobre ako na scudzenej veci. Ukrátenie veriteľa, teda poníma ako zhoršenie veriteľovho postavenia, resp. zhoršenie jeho vyhladky na uspokojenie z dlžníkovho majetku vzhľadom na jeho zmenenú štruktúru.

61. Súdna prax za právne úkony, ktorým možno odporovať považuje nielen právne úkony, na základe ktorých dochádza k scudzeniu majetku, ale aj každý právny úkon, ktorým dochádza k ukráteniu možnosti uspokojenia veriteľom vymáhanej pohľadávky.

62. Pokiaľ ide o riešenie rozhodujúcej právnej otázky, dovolací súd zastáva názor, že záver či odporovateľný právny úkon medzi dlžníkom a 3. osobou je zároveň tzv. ukracujúci právny úkon vo vzťahu k veriteľovi, nie je závislý od toho, či jeho uskutočnením objektívne došlo k zmenšeniu majetku dlžníka, ale od toho, či aj po vykonaní odporovateľného právneho úkonu a s ním spojenom dopade na štruktúru majetkovej sféry dlžníka je dlžník dostatočne solventný na to, aby si veriteľ mohol svoju pohľadávku uspokojiť. To teda znamená, že odporovateľný právny úkon je ten úkon, ktorý ukracuje veriteľa v možnosti reálne dosiahnuť uspokojenie svojej vymáhateľnej pohľadávky z majetkovej sféry dlžníka, hoci nebyť tohto úkonu, z majetkovej sféry dlžníka by sa uspokojil. Objektívne zmenšenie majetkovej sféry dlžníka pritom nie je nevyhnutným predpokladom úspešnej odporovateľnosti, ale rozhodujúcou pre právne posúdenie odporovacej žaloby veriteľa je skutočnosť, či za splnenia ďalších zákonných podmienok odporovateľnosti vytvára relatívna neúčinnosť odporovaného právneho úkonu aktuálne priestor na zlepšenie právneho postavenia veriteľa v tom zmysle, že umožňuje úplné, alebo čiastočné uspokojenie jeho inak neuspokojenej pohľadávky.

63. Na základe vyššie citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR je teda možné prijať jednoznačný záver, že pri odporovateľnosti predmetného právneho úkonu nie je významné, či dlžník - otec žalovaného scudzil vec za protihodnotu ekvivalentnú alebo nižšiu, ale či sa veriteľ - žalobca môže na protihodnote uspokojiť rovnako dobre ako na scudzenej veci. Keďže dlžník - otec žalovaného použil kúpnu cenu za scudzenú nehnuteľnosť na iné účely ako na úhradu dlhu žalobcu - veriteľa, potom došlo k zhoršeniu postavenia žalobcu a k zhoršeniu jeho vyhladky na uspokojenie z dlžníkovho majetku vzhľadom na jeho zmenenú štruktúru.

64. Predmetnú kúpnu zmluvu je tak možné posúdiť ako odporovateľný tzv. ukracujúci právny úkon, ktorý významným spôsobom sťažil žalobcovi ako veriteľovi dosiahnutie uspokojenia svojej vymáhateľnej pohľadávky z majetkovej sféry dlžníka. Uvedený prevod vlastníckeho práva otec žalovaného ako dlžník žalobcu zrealizoval napriek vedomosti, že už nedisponuje iným majetkom postihnuteľným exekúciou, keďže ešte v januári roku 2015 uzatvoril so žalovaným kúpnu zmluvu v predmete prevodu svojho vlastníckeho práva a k ďalším nehnuteľnostiam vedeným na LV č. 283 a 626 v katastrálnom území Fulianka. Nedisponoval ani iným hnuťelným resp. nehnuteľným majetkom, ktorý by umožňoval uspokojenie pohľadávky žalobcu v plnom rozsahu. V rozhodnom období síce bol vlastníkom motorového vozidla, ktoré však bolo blokováné úverovou zmluvou a zároveň vlastnil motocykel a prives, ktorých prípadný predaj vzhľadom na rok výroby by bol ekonomicky neefektívny. Podľa správy Slovenskej sporiteľne mal vedený účet so zostatkom 17,24 EUR a z poberaného starobného dôchodku sú mu vykonávané zrážky v celkovej výške 325,92 EUR s tým, že podľa oznámenia Sociálnej poisťovne na základe pohľadávky žalobcu nie je možné určiť ani približný termín začatia vykonávania zrážok. Neobstojí tvrdenie žalovaného, že pohľadávka žalobca mohla byť uspokojená postihnutím obchodného podielu jeho otca v obchodnej spoločnosti Rabeno, s.r.o. Z predloženého vyšetrovacieho spisu totižto vyplynulo, že už v júni 2015 bol uvedený obchodný podiel otca žalovaného speňažený v rámci exekučného konania vedeného exekútorským úradom JUDr. Richarda Gibartiho v Prešove pod Ex483/2015.

65. Na základe vyššie uvedených skutočností, potom súd I. inštancie žalobe vyhovel, avšak iba v rozsahu, ktorým bol realizovaný prevod vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu dlžníka žalobcu (otec žalovaného) na žalovaného s poukazom na ust. § 149 ods. 4 OZ a v prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

66. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

67. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že nárok na náhradu trov konania stranám sporu nepriznal z dôvodu 50% úspešnosti strán sporu v konaní

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.